

SPIS TREŚCI
TABLE OF CONTENTS

I Wstęp	4
II Duchowy i artystyczny wymiar ikony	6
III Kult ikony	10
I Introduction	5
II Artistic and Spiritual Feature of Icons	6
III Veneration of Icons	10

IV Historia „jednej” ikony

1. Kult Ikon Matki Bożej jako przykład ikony wielopolowej – genealogia i ikonografia przedstawienia	12
2. Krótka charakterystyka ikon maryjnych	15
3. Analiza ikonograficzna	
3.1. Ikony typu Hodegetria: Smoleńska Ikona Matki Bożej	21
Kazańska Ikona Matki Bożej	24
3.2. Ikony typu Eleusa: Tołgska Ikona Matki Bożej	27
Korsuńska Ikona Matki Bożej	31
3.3. Wizerunek Chrystusa	34
3.4. Sobór Świętych	36

IV “The Story of One Icon”

1. Veneration of Icons of the Mother of God as an Example of a Multi Part Icon – Genealogy and Iconography of Images	12
2. Short Description of Marian Icons	15
3. Iconographic Analysis	
3.1. Hodegetria Type of the Mother of God Icons The Smolensk Icon of the Mother of God	21
The Kazan Icon of the Mother of God	24
3.2. Eleusa Type of the Mother of God Icons The Tolgsk Icon of the Mother of God	27
The Korsun Icon of the Mother of God	31
3.3. Image of Christ	34
3.4. Sobor of Saints	36

V Tajemnica ikony

1. Deska ikony	40
2. Malatura ikony	43
3. Metalowa okładzina	50

V The Mystery of the Icon

1. Wooden Panels	40
2. Painted Surface of the Icon	43
3. Metal Oklads and Rizas	50

VI Wnioski - ustalenia badawcze	53
VI Final Conclusions	53

VII Wykaz ikon prezentowanych na wystawie Tajemnica „jednej” ikony	56
VII The List of icons presented on exhibition “The Story of One Icon”	56

VIII Słowniczek	56
VIII Glossary	56

IX Bibliografia	59
IX Bibliography	59

Tajemnica „jednej” ikony

– wydawnictwo towarzyszące wystawie zrealizowanej przez zespół merytoryczny Muzeum Ikon w Supraślu.

Niniejsza publikacja poprzez aspekt jednego, skomplikowanego ikonograficznie wizerunku Kult Ikon Matki Bożej, omawia wynikające z niego treści, wątki mówiące o duchowości ikony oraz o historii i genealogii przedstawień wielopolowych. Znajdują się w niej podstawowe wiadomości o ikonografii maryjnej, jak również rozszerzone opracowania dotyczące ikon Bogarodzicy w typie Hodegetrii (Smoleńskiej i Kazańskiej) oraz Eleusy (Tołgskiej i Korsuńskiej). Wydawnictwo to przybliży także ideę obrazowania soboru świętych, jak również wyjaśnia pojęcie ikon rodzinnych. Zawarta w nim analiza, oparta na różnorodnych technikach badawczych, porusza zagadnienia związane z technologicznymi aspektami wykonania ikony. Dotyczą one drewnianego podobrazia, warstwy malarskiej oraz metalowej okładziny, która niegdyś okrywała lico tej ikony.

MUZEUM IKON W SUPRAŚLU

Muzeum Ikon w Supraślu zajmuje północną część XVII wiecznego Pałacu Archimandrytów, wchodzącego w skład Monasteru Zwiastowania NMP. Główną budowlą założenia klasztornego jest zrekonstruowana XVI-wieczna cerkiew obronna, o niezwyklej architekturze łączącej styl bizantyjski i zachodnioeuropejski gotyk. Malowniczo położony monaster nad rzeką Supraślą, w otulinie Puszczy Knyszyńskiej, jest wyjątkowym i niepowtarzalnym miejscem na mapie województwa podlaskiego.

Muzeum Ikon w Supraślu jest pierwszą tego typu placówką w kraju. Jej lokalizacja, stwarza naturalne warunki do ekspozycji ikon, co w znaczący sposób podnosi walory tego miejsca, którego zwiedzanie nie kończy się po wyjściu z muzeum.

Niekonwencjonalna scenografia wnętrza, pełna nieoczekiwanych rozwiązań i multimedialnie przekazywanych treści, pobudza percepcję odbiorców i skłania do aktywnego zwiedzania. Prezentacja ok. 350 ikon, daje możliwość szerokiego zapoznania się z różnorodnością tematyki przedstawień, stylów i technik wykonania. Miejsce to zachęca do pozostania w nim i skorzystania z sali warsztatowej, która jest kontynuacją i rozwinięciem wystawy. Zastosowanie nowoczesnych technologii powoduje, iż Muzeum jest atrakcyjne nawet dla najbardziej wymagającego odbiorcy. Bogactwo doznań skłania do powrotów i odkrywania wciąż nowych treści.

MUSEUM OF ICONS IN SUPRAŚL

Museum of Icons in Supraśl has its seat in the north wing of the 17th century Archimandrites' Palace which is a part of the Monastery dedicated to the Annunciation of the Blessed Virgin Mary. The reconstructed 16th century fortified Orthodox church is the main building in the entire complex. The temple possesses extraordinary architectural features which constitute a blend of the Byzantine style with the Gothic of Western Europe. The entire monastery complex situated on the banks of the Supraśl River just outside Knyszyńska Primeval Forest constitutes a unique and outstanding landmark in Podlaskie Voivodeship. The Museum of Icons in Supraśl is the first institution of this kind in Poland. The venue offers natural conditions for exhibiting icons, which greatly enhances the attractiveness of the place, since the tour can be hardly labeled complete upon walking out of the museum building itself. Unconventional interior design, which abounds in innovative exposition ideas and multimedia presentations, stimulates the visitors' perception and encourages them to activate their observation skills. The exhibition of approximately 350 icons provides a chance to obtain detailed knowledge about the diversity of themes styles and artistic techniques. Having seen the exposition, the viewers frequently feel encouraged to visit also the workshop studio which not only serves as a continuation of the exposition, but also allows for acquiring still larger insight. Thanks to the use of modern technologies, the Museum will surely satisfy even the most demanding viewers. The diversity of emotions experienced here will undoubtedly become an incentive to come back to explore new dimensions of the icons, their meaning and the emotional significance that they convey.